



2020-04-30

I2019/03474/E
Infrastrukturdepartementet
Energienheten
103 33 Stockholm

SOU 2019:63 Mer biogas! För ett hållbart Sverige

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) tackar för möjligheten att bidra med våra synpunkter och delger härmed vårt yttrande angående Infrastrukturdepartementets ovan nämnda utredning.

LRF har ca 140 000 medlemmar som bedriver ca 70 000 företag inom det gröna näringslivet¹. Våra medlemmar finns utspridda i hela landet. LRF medverkar till utveckling av företag och företagare med jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö som bas, så att de kan förverkliga sina ambitioner om tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

Sammanfattning

LRF har tidigare uttryckt att biogasproduktion är viktigt för svenskt jordbruk i många hänseenden. Biogas är en värdefull tillgång för Sverige som bidrar till många nyttor i flera sektorer. Biogasen minskar utsläppen och ger en dubbel klimatnytta, genererar biogödsel till det ekologiska och konventionella lantbruket, skapar försörjningstrygghet och nya gröna jobb.

LRF anser att utredningen ger en bred analys av nuläget och är ett värdefullt kunskapsunderlag. Utredningen beskriver hur biogas i Sverige kan fortsätta utvecklas och bidra till minskade växthusgasutsläpp och därmed bidra till att de energi- och klimatpolitiska målen kan nås.

Vi delar de slutsatser som biogasutredningen presenterat. Inhemskt producerad biogas har inte samma marknadsförutsättningar som importerad biogas och det är viktigt att Sverige strävar efter utjämnande villkor kring produktion och konsumtion inom EU. Vi välkomnar långsiktiga styrmedel som verkar för att stärka de svenska producenterna på biogasmarknaden, öka investeringsviljan och minska växthusgasutsläpp samtidigt som de energi- och klimatpolitiska

¹ Företag med basen i jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö

målen kan nås. Utredningens förslag bör genomföras skyndsamt för att öka produktion och användning av biogas och andra förnybara gaser i Sverige.

LRF tycker att det viktigaste i närtid är att:

- Verka för ett snabbt godkännande av de statsstödsansökningar som regeringen har skickat till EU-kommissionen angående skattebefrielse för biogas och biogasol.
- Initiera den process som ska resultera i ett nationellt mål för biogas.
- Införa stödpaket I den 1 januari 2021.
- Omgående ta initiativ till fortsatt utredning av hur stödpaket II ska utformas.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att följande kvalitativa mål införs:

- Produktionen och användningen av biogas i Sverige ska på ett ändamålsenligt sätt bidra till att de av riksdagen beslutade energi och klimatmålen uppnås samtidigt som den inhemska biogasproduktionens övriga samhällsnyttor tas till vara.

Utredningen föreslår även ett kvantitativt mål:

- Sverige ska år 2030 producera 10 TWh biogas. Av dessa ska 7 TWh biogas produceras genom rötning och 3 TWh biogas och andra förnybara gaser produceras från andra tekniker.

Utöver dessa mål föreslår utredningen ekonomiska styrmedel som ska leda till måluppfyllelse genom att ny produktion och förädling stimuleras. Stödpaket I syftar till att stötta produktion och förädling av biogas från rötning. Eftersom detta är en redan spridd teknik i Sverige.

- En *gödselgaspremie* på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel.
- En *uppgraderingspremie* på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas.
- En *förvätskningspremie* på 10–15 öre/kWh.

De tre premierna i stödpaket I kan kombineras, och om en aktör producerar biogas från gödsel och sedan uppgraderar och förvätskar gasen skulle denne vara berättigad till att få ta del av samtliga premier.

Stödpaket II syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av förnybara gaser inom fler industrisektorer.

- Att *finansiella verktyg* såsom lån och garantier erbjuds till befintliga

såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser. Detta i syfte att minska den företagsekonomiska risken och kapitalkostnader, vilket i sin tur påverkar den förväntade avkastningen.

Detta styrmedel kompletterar övriga förslag i paket I och II.

- En *premie* för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen. Premienivån föreslås sättas genom ett auktionsförfarande. Detta förslag behöver enligt utredningen utvecklas, men bör införas så snart det är möjligt.

Mål

LRF ställer sig positiv till långsiktiga styrmedel som verkar för minskade växthusgasutsläpp och som gör att de energi- och klimatpolitiska målen kan nås. Vi bejakar det kvantitativa produktionsmålet, det är mycket positivt för den fortsatta utvecklingen av biogasproduktionen i Sverige. Det ställer dock krav på fortsatta satsningar på ett hållbart och konkurrenskraftigt jordbruk.

Stödpaket 1

LRF tillstyrker utredningens förslag om Stödpaket 1. Vi ställer oss i synnerhet positiva till den gödselgaspremie på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel. För att säkerställa en fortsatt konkurrenskraftig biogasproduktion och en effektiv gödselhantering med minimala utsläpp av växthusgaser delar LRF utredningens bedömning om att ge gödselgasstödet en permanent utformning.

Vi tillstyrker förslaget om en uppgraderings- samt förvätskningspremie, dessa har möjlighet att ge ytterligare miljö- och samhällsnyttor genom att ersätta fossila bränslen i ännu högre utsträckning i bland annat transportsektorn.

Stödpaket 2

LRF tillstyrker förslaget. Vi instämmer i utredningens bedömning om att låna och garantier samt en premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning bör införas så snart som möjligt. En utredning behöver initieras för att konkretisera förslagen i Stödpaket II ytterligare.

Skattebefrielse

Vi styrker utredningens förslag av att fasta premier införas i kombination med fortsatt skattebefrielse. Skattebefrielsen är nödvändig för att stimulera efterfrågan på biogas och öka konkurrenskraften mot dess fossila motsvarigheter.

Regeringen bör verka för ett snabbt godkännande av de statsstödsansökningar som har skickats till EU-kommissionen angående skattebefrielse för biogas och biogasol.

Klimatklivet/landsbygdsprogrammet

LRF anser att investeringsprogram så som Klimatklivet har haft betydelse för biogasens utveckling och bidragit till att minska den ekonomiska risken vid investeringar i biogasåtgärder. Därför bör biogas även fortsättningsvis vara berättigad till stöd via Klimatklivet till dess att stödpaket II är implementerat.

Även investeringsstöd inom landsbygdsprogrammet bör i fortsättningen ges till biogas för att främja små företags produktion och utveckling.

Administratör av stödet

Utredningen föreslår Jordbruksverket som administratör av stödet. LRF anser att ansvaret för att bör läggas på en annan myndighet, vi förordar att Energimyndigheten blir utpekad myndighet att hantera stödet. Detta för att bättre samordna andra processer inom energi- och transportpolitiken.

Energimyndigheten är ansvarig för den officiella energistatistiken inom bland annat områdena tillförsel och användning av energi. Myndigheten administrerar idag drivmedelsrapporteringen enligt drivmedelslagen för fordonsgas och kommer troligen också att administrera systemet för hållbarhetskriterier för alla gasformiga bränslen i samband med att det reviderade förnybartdirektivet implementeras. Energimyndigheten förväntas också hantera utvidgningen av systemet med ursprungsgarantier, där gas kommer inkluderas. Det finns stora samordningsvinster för aktörerna genom en samlad inhämtning av statistik-, drift- och stöduppgifter.

Finansiering

Utredningen föreslår att en höjning av skatten på fossila bränslen, framför allt bensin och diesel ska övervägas för att finansiera stödpaketet. LRF vill understryka att jordbruket verkar på en internationell marknad och kommer fortsatt ha behov av kompensation för att inte ytterligare försämma sin konkurrenskraft.

Upphandling

Offentlig sektor spelar en viktig roll i biogasens utveckling, vid upphandling av biodrivmedel bör krav ställas på att produktionen sker lokalt eller regionalt och bidra till stor klimatnytta.

Livsmedelsstrategin

En ökad produktion av biogas från lantbruket förutsätter att den svenska livsmedelsproduktionen ökar i linje med livsmedelsstrategin. Omställningen till fossilfrihet behöver ske med stöd av en ökad konkurrenskraft för svenskt producerade livsmedel.

Kris och beredskap

En produktionsökning inom jordbruket skulle kunna bidra till en ökad försörjningstrygghet av livsmedel men även råvara till biogasproduktionen. För försörjningstryggheten är det viktigt med en energimix som stöds av inhemsk produktion, ett ökat utbud av olika bränslen och drivmedel har också fördelen att det minskar beroendet av fossila bränslen och kan bidra till att minska känsligheten vid störningar.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Jenny Näslund
Energiexpert

Hilda Runsten
Enhetschef Energi & Miljö